

Sinteza observațiilor la documentul de discuție: Ordin pentru modificarea și completarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 74/2014 pentru aprobarea Conținutului-cadru al avizelor tehnice de racordare

Propuneri transmise de operatori în consultarea publică din perioada 07.04.2022 – 18.04.2022

Observații generale					
Nr. crt.	Articol alineat literă	Emitent	Text existent	Text propus și justificări (justificările sunt evidențiate cu <i>Italic</i>)	Rezoluția elaboratorului (cu justificări)
		Enel Green Power România		<p>1) Pentru o transparență sporită, solicităm clarificări suplimentare pentru modul de calcul al tarifului de racordare la rețea și pe fiecare element component al acestuia.</p> <p>2) Solicităm clarificări suplimentare pentru modul de restituire a tarifului de racordare la rețea în cazul în care mai mulți utilizatori doresc racordare în același punct, cum sunt calculate aceste sume și cum se împart între utilizatori, mențiuni pe care le vedem specificate încă din studiul de soluție.</p> <p>Motivație: Aceste clarificări suplimentare sunt necesare în contextul noului val de investiții în centrale de producere a energiei electrice din surse regenerabile în debutul caruia ne aflăm și pentru a susține aceste investiții prin transparență oferită.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Clarificările solicitate nu fac obiectul acestei reglementări. Tarifele de racordare la rețea se calculează de către operatorul de rețea în conformitate cu prevederile:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public</i>, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 59/2013, cu modificările și completările ulterioare (<i>Regulament</i>); - <i>Metodologiei de stabilire a tarifelor de racordare a utilizatorilor la rețelele electrice de interes public</i>, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 11/2014, cu modificările și completările ulterioare, - <i>Ordinului ANRE nr. 141/2014 pentru aprobarea tarifelor specifice și indicilor specifici utilizați la stabilirea tarifelor de racordare a utilizatorilor la rețelele electrice de interes public</i>, cu modificările ulterioare. <p>Referitor la modul de împărțire și de restituire a costurilor lucrărilor de întărire generale în cazul în care mai mulți producători beneficiază de aceleași lucrări, regulile sunt prevăzute la art. 43, alin. (3), lit. e) și alin. (5¹) – (5⁵) din Regulament. Potrivit dispozițiilor art. 43, alin. (3), lit. e) din Regulament, modul de calcul al cotelor de participare ale producătorilor este stabilit în cadrul procedurilor specifice elaborate de operatorii de rețea și avizate de ANRE.</p>
Observații specifice					
1.	Anexa 1, pct. 5, alin. (1)		5. (1) În conformitate cu prevederile Regulamentului, pentru realizarea racordării la rețeaua electrică, utilizatorul, direct sau prin intermediul operatorului economic atestat prevăzut la pct. 10 alin. (2) lit. b), împuternicit de utilizator conform		<p>Se reformulează</p> <p>”5. (1) În conformitate cu prevederile Regulamentului, pentru realizarea racordării la rețeaua electrică, utilizatorul sau operatorul economic atestat prevăzut la pct. 10 alin. (2) lit. b), împuternicit de utilizator conform prevederilor Regulamentului, încheie contractul de racordare cu</p>

			prevederilor Regulamentului, încheie contractul de racordare cu operatorul de rețea și achită acestuia componentele tarifului de racordare, conform clauzelor contractului de racordare.		operatorul de rețea și achită acestuia componentele tarifului de racordare, conform clauzelor contractului de racordare.” Motivație: corelat cu prevederile art. 34, alin. (4) din <i>Regulament</i> .
2.	Anexa 1, pct. 6, alin. (1)		6. (1 ²) Valoarea medie a bransamentului până la care operatorul de distribuție rambursează utilizatorilor clienți casnici racordați la joasă tensiune cheltuielile pentru proiectarea și execuția bransamentului, stabilită conform reglementărilor în vigoare, este lei, inclusiv TVA.		Se reformulează ”(1 ²) Valoarea medie a bransamentului până la care operatorul de distribuție rambursează utilizatorilor clienți casnici racordați la joasă tensiune cheltuielile pentru proiectarea și execuția bransamentului, stabilită conform reglementărilor în vigoare, este lei.”
3.	Anexa 1, pct. 13, alin. (1)	DELGAZ GRID	13. (1) Cerințele standardelor de performanță pentru serviciile prestate de operatorul de distribuție și de operatorul de transport și de sistem, după caz, referitoare la asigurarea continuității serviciului și la calitatea tehnică a energiei electrice reprezintă condiții minime pe care respectivul operator de rețea are obligația să le asigure utilizatorilor în punctele de delimitare. Durata maximă pentru restabilirea alimentării după o întrerupere este stabilită prin standardul de distribuție sau standardul de transport, după caz. Pentru nerespectarea termenelor prevăzute, după caz, de standardul de distribuție sau de standardul de transport, operatorii de rețea acordă utilizatorilor compensații, în condițiile prevăzute de standardul respectiv.	13. (1) Cerințele standardelor de performanță pentru serviciile prestate de operatorul de distribuție și de operatorul de transport și de sistem, după caz, referitoare la asigurarea continuității serviciului și la calitatea tehnică a energiei electrice reprezintă condiții minime pe care respectivul operator de rețea are obligația să le asigure utilizatorilor în punctele de delimitare. Durata maximă pentru restabilirea alimentării după o întrerupere este stabilită prin standardul de distribuție sau standardul de transport, după caz. Pentru nerespectarea termenelor prevăzute, după caz, de standardul de distribuție sau de standardul de transport, operatorii de rețea acordă utilizatorilor compensații, în condițiile prevăzute de standardul respectiv. Motivație: Propunem eliminarea datorită redundanței cu prevederile Standardului de Performanță pentru Serviciul de Distribuție a Energiei electrice, Ord 46/2021.	Nu se acceptă Prevederea pentru care se solicită eliminarea are rol de informare a utilizatorului cu privire la dreptul său de a primi compensații din partea operatorului de rețea pentru nerespectarea de către acesta a duratelor maxime de restabilire a alimentării cu energiei electrice în cazul întreruperilor.
4.	Anexa 1, pct. 16, alin. (2)				La punctul 16, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins: (2) În vederea reducerii consumului/evacuării de energie reactivă din/in rețeaua electrică, utilizatorul va lua măsuri pentru menținerea factorului de putere între limitele prevăzute prin reglementările în vigoare. Neîndeplinirea acestei condiții determină plata energiei electrice reactive conform reglementărilor în vigoare. Motivație: conform terminologiei în vigoare

5.	Anexa 2, lit. c), pct. 2	TOMIS TEAM	<div>2. Puterea aprobată:</div> <table><tr><td>Puterea maximă simultană ce poate fi evacuată</td><td>(kVA)</td></tr><tr><td></td><td>(kW)</td></tr><tr><td>Puterea maximă simultană ce poate fi evacuată fără realizarea lucrărilor de întărire***)</td><td>(kVA)</td></tr><tr><td></td><td>(kW)</td></tr><tr><td>Puterea maximă simultană ce poate fi evacuată în situațiile de limitare operațională, prevăzute la pct. 4 alin. (5) lit. a)</td><td>(kVA)</td></tr><tr><td></td><td>(kW)</td></tr><tr><td>Puterea maximă simultană ce poate fi absorbită din rețea****)</td><td>(kVA)</td></tr><tr><td></td><td>(kW)</td></tr></table> <div>***) Se completează numai în cazul în care soluția de racordare cuprinde lucrări de întărire ****) Pentru un loc de producere se completează numai în situația în care serviciile interne sunt alimentate prin aceeași instalație de racordare prin care se evacuează energia electrică produsă; pentru un loc de consum și de producere racordat prin aceeași instalație de racordare (prin care se evacuează și se absoarbe energie electrică), se completează puterea totală aprobată pentru consum (pentru alimentarea serviciilor interne ale centralei și a receptoarelor de la locul de consum).</div>	Puterea maximă simultană ce poate fi evacuată	(kVA)		(kW)	Puterea maximă simultană ce poate fi evacuată fără realizarea lucrărilor de întărire***)	(kVA)		(kW)	Puterea maximă simultană ce poate fi evacuată în situațiile de limitare operațională, prevăzute la pct. 4 alin. (5) lit. a)	(kVA)		(kW)	Puterea maximă simultană ce poate fi absorbită din rețea****)	(kVA)		(kW)	<div>Solicitam sa ne transmiteti daca exista o diferenta maxim admisibila intre Puterea maxima simultana ce poate fi evacuata si Puterea maxima simultana ce poate fi evacuata cu limitare operationala.</div> <div>Eliminare. Propunem menținerea tabelului existent în conținutul cadru al Avizelor Tehnice de Racordare care este în vigoare în prezent.</div> <div>Motivație: Puterea maximă simultană ce poate fi evacuată în situații de limitare operațională trebuie sa se aplice doar centralelor electrice pentru care au fost identificate ca necesare întăriri de rețea.</div> <div>Aceste limitări operaționale se vor aplica până la realizarea întăririlor de rețea.</div> <div>Într-un studiu de soluție nu pot fi identificate toate situațiile în care se pot aplica limitări operaționale. Acestea depind de puterea instalată în toate centralele electrice puse în funcțiune cu posibilitate de limitare operațională, de puterea produsă pentru centralele electrice care nu au limitări operaționale, de consumul de energie electrică din zona respectivă, de rețeaua electrică etc.</div> <div>Limitările operaționale trebuie determinate operațional în activitățile de planificare și programare a funcționării SEN și nu la studiul de soluție. Limitările operaționale trebuie să aibă, în principal, caracter preventiv.</div> <div>Acestea trebuie stabilite cu două zile înainte de ziua de livrare a energiei electrice cu date de la gestionarii centralelor electrice și operatorii de rețea. Sunt necesare resurse umane pentru o astfel de activitate și program IT pentru identificarea limitelor orare ale centralelor electrice care au limitări operaționale în ATR.</div> <div>Pentru zona de sud-est a SEN nu poate fi utilizată o automatizare de zonă pentru că temporizările mari necesare pentru acționare pot conduce la pierderea stabilității tranzitorii a zonei cu riscuri pentru siguranța în funcționare a SEN, respectiv securitatea nucleară a CNE Cernavodă.</div>	<div>Nicio propunere</div> <div>Puterea cu limitare operațională reprezintă cel mult puterea maximă ce poate fi evacuată.</div> <div>Nu se acceptă propunerea Transelectrica privind eliminarea din tabel a puterii maxime simultane ce poate fi evacuată în situațiile de limitare operațională.</div> <div>Se introduc clarificări privind stabilirea puterii aprobate pentru evacuare, având în vedere solicitarea Transelectrica privind modificarea art. 10 alin. (1^2) din Metodologia de stabilire a tarifelor de racordare a utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 11/2014, cu modificările și completările ulterioare, astfel: ”(1^2) Puterea aprobată pentru evacuare în rețea la locul de producere sau la locul de consum și de producere, notată Sevacuare și utilizată în relația prevăzută la alin. (1), reprezintă puterea maximă simultană pe care utilizatorul o poate evacua prin instalația de racordare la rețeaua electrică pentru care se emite avizul tehnic de racordare, se consemnează în avizul tehnic de racordare și este luată în considerare la dimensionarea instalației de racordare a utilizatorului respectiv”.</div> <div>Astfel, se reformulează lit. c), pct. 2 prin introducerea la notele din subsolul tabelului de mai jos, a unei note ***) cu următoarea explicație:</div> <div>”2. Puterea aprobată:</div> <table><tr><td rowspan="2">Puterea maximă simultană ce poate fi evacuată***)</td><td>(kVA)</td></tr><tr><td>(kW)</td></tr><tr><td rowspan="2">Puterea maximă simultană ce poate fi evacuată fără realizarea lucrărilor de întărire****)</td><td>(kVA)</td></tr><tr><td>(kW)</td></tr><tr><td rowspan="2">Puterea maximă simultană ce poate fi evacuată în situațiile/regimurile de funcționare cu limitare operațională, prevăzute la pct. 4 alin. (5) lit. a)</td><td>(kVA)</td></tr><tr><td>(kW)</td></tr><tr><td rowspan="2">Puterea maximă simultană ce poate fi absorbită din rețea*****)</td><td>(kVA)</td></tr><tr><td>(kW)</td></tr></table> <div>***) Puterea maximă simultană ce poate fi evacuată se stabilește de operatorul de rețea cel mult la valoarea solicitată de utilizator prin cererea de racordare, valoare care ține seama de următoarele: (i) puterile instalate ale unităților generatoare; (ii) simultaneitatea în funcționare avută în vedere de utilizator;</div>	Puterea maximă simultană ce poate fi evacuată***)	(kVA)	(kW)	Puterea maximă simultană ce poate fi evacuată fără realizarea lucrărilor de întărire****)	(kVA)	(kW)	Puterea maximă simultană ce poate fi evacuată în situațiile/regimurile de funcționare cu limitare operațională, prevăzute la pct. 4 alin. (5) lit. a)	(kVA)	(kW)	Puterea maximă simultană ce poate fi absorbită din rețea*****)	(kVA)	(kW)
		Puterea maximă simultană ce poate fi evacuată	(kVA)																														
	(kW)																																
Puterea maximă simultană ce poate fi evacuată fără realizarea lucrărilor de întărire***)	(kVA)																																
	(kW)																																
Puterea maximă simultană ce poate fi evacuată în situațiile de limitare operațională, prevăzute la pct. 4 alin. (5) lit. a)	(kVA)																																
	(kW)																																
Puterea maximă simultană ce poate fi absorbită din rețea****)	(kVA)																																
	(kW)																																
Puterea maximă simultană ce poate fi evacuată***)	(kVA)																																
	(kW)																																
Puterea maximă simultană ce poate fi evacuată fără realizarea lucrărilor de întărire****)	(kVA)																																
	(kW)																																
Puterea maximă simultană ce poate fi evacuată în situațiile/regimurile de funcționare cu limitare operațională, prevăzute la pct. 4 alin. (5) lit. a)	(kVA)																																
	(kW)																																
Puterea maximă simultană ce poate fi absorbită din rețea*****)	(kVA)																																
	(kW)																																
	Transelectrica																																

			<p>Timpul critic de eliminare a defectului pentru unitățile din CNE Cernavodă a scăzut la 190 ms (această valoare are caracter confidențial) odată cu instalarea de CEE în zona de sud-est a SEN. Instalarea unor capacități de producție peste capacitatea de transport a RET și limita de stabilitate poate conduce la scăderea timpului critic de eliminare a defectului sub timpul de eliminare a defectelor dacă nu sunt aplicate limitări operaționale pentru centralele electrice din zonă.</p> <p>Limitări operaționale curative, prin automatizare, pot fi aplicate doar dacă necesitatea este dată de elemente de rețea care sunt conectate în vecinătatea centralei. În cazul în care este posibilă din punct de vedere tehnic o astfel de automatizare, aceasta trebuie tratată în studiul de soluție. Utilizarea unei astfel de automatizări nu exclude posibilitatea de limitări operaționale preventive.</p> <p>Limitările operaționale trebuie asumate de către investitori și nu vor genera costuri de congestie de rețea pentru operatorii de rețea.</p> <p>Propunem modificarea Regulamentului de racordare așa cum este precizat în continuare, sub tabelul cu observații pentru Proiectul de ordin pentru modificarea și completarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 74/2014 pentru aprobarea Conținutului-cadru al avizelor tehnice de racordare.</p> <p>Art. 47, alin. (6) din Regulamentul privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 59/2013, cu modificările și completările ulterioare:</p> <p>(6) În cazul în care, ca urmare a refacerii calculelor pentru regimurile de funcționare conform <u>alin. (5)</u>, rezultă că locul de consum și/sau de producere nu poate fi pus sub tensiune deoarece nu sunt îndeplinite condițiile tehnice pentru consumul/evacuarea puterii aprobate sunt necesare întăriri de rețea, operatorul de rețea comunică utilizatorului stadiul realizării</p>	<p>(iii) limitarea puterii evacuate la puterea solicitată de utilizator, prin sistemul automatizat de management al puterii evacuate;</p> <p>(iv) puterea absorbită de receptoarele de la locul de consum și de producere și/sau de serviciile interne ale centralei;</p> <p>(v) pierderile de putere calculate pentru elementele de rețea situate între generator și punctul de delimitare.</p> <p>*****) Se completează numai în cazul în care soluția de racordare cuprinde lucrări de întărire</p> <p>*****) Pentru un loc de producere se completează numai în situația în care serviciile interne sunt alimentate prin aceeași instalație de racordare prin care se evacuează energia electrică produsă; pentru un loc de consum și de producere racordat prin aceeași instalație de racordare (prin care se evacuează și se absoarbe energie electrică), se completează puterea totală aprobată pentru consum (pentru alimentarea serviciilor interne ale centralei și a receptoarelor de la locul de consum)."</p> <p>Motivația neacceptării propunerii Transelectrica are în vedere următoarele considerente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cadrul legislativ în vigoare care încurajează și susține apariția noilor capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile, inclusiv în ceea ce privește identificarea unor soluții de racordare la rețeaua electrică cât mai facile și în termene rezonabile; - prevederile art. 36, alin. (5²) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căreia "Operatorul de transport și de sistem poate să limiteze capacitatea de racordare garantată sau să ofere condiții de racordare supuse unor limitări operaționale pentru a asigura eficiența economică în ceea ce privește noi instalații de producere sau noi instalații de stocare a energiei, cu condiția ca aceste limitări să fi fost aprobate de ANRE. "; - practica actuală potrivit căreia operatorii de rețea stabilesc soluții de racordare ce prevăd necesitatea realizării de lucrări de întărire ale rețelei, cu costuri semnificative, având drept consecințe amânarea de către operatori a realizării lucrărilor respective și blocarea procesului de racordare la rețea al producătorilor; - dispozițiile în vigoare ale reglementărilor specifice racordării care prevăd: <ul style="list-style-type: none"> ➤ analizarea mai multor soluții de racordare în cadrul unui studiu de soluție; ➤ posibilitatea utilizatorului de a alege varianta de soluție pentru racordarea la rețea pe care, din punctul său de vedere, o consideră cea mai avantajoasă, tehnic și economic;
--	--	--	--	--

			lucrărilor de întărire necesare și termenul planificat pentru punerea sub tensiune, în termen de maximum 20 de zile lucrătoare de la data depunerii cererii pentru punerea sub tensiune, însoțită de documentele prevăzute la art. 48. Locul de consum și/sau de producere poate fi pus sub tensiune înainte de realizarea lucrărilor de întărire de rețea. Puterea evacuată este supusă limitărilor operaționale impuse de Operatorul de Transport și de Sistem conform reglementărilor. Operatorul de rețea pune sub tensiune pentru perioada de probe instalația de utilizare.	<p>➤ orice soluție de racordare cuprinsă într-un studiu de soluție trebuie, în mod obligatoriu, să respecte criteriile și calculele de stabilire prevăzute în Regulamentul privind stabilirea soluțiilor de racordare a utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobat prin ordinul ANRE nr. 102/2015, cu modificările și completările ulterioare.</p> <p>Prin propunerile cuprinse în proiectul de ordin se are în vedere introducerea detaliilor tehnice și condițiilor de limitare operațională a puterii în documentele emise pentru racordare (aviz, certificat), precum și evidențierea situațiilor prevăzute în studiul de soluție care conduc la limitarea puterii evacuate (contingentele care, atunci când au ca efect modificarea valorilor circulațiilor de curenți în rețea și în consecință, imposibilitatea elementelor rețelei rămase în funcțiune și a rețelei în ansamblul ei de a funcționa timp nelimitat în aceste condiții, conduc la necesitatea limitării operaționale a puterii evacuate).</p> <p>Nu se acceptă propunerea Transeletrica de modificare a art. 47, alin. (6) din Regulamentul de racordare. Regulamentul nu se modifică și nu face obiectul prezentei consultări publice.</p>
6.	Anexa 2, pct. 3, lit. g ¹)			<p>La punctul 3, litera g¹) se modifică și va avea următorul cuprins: ”g¹) punctul de interfață (punctul de racordare a instalațiilor de producere a energiei electrice la instalația de utilizare a locului de producere/locului de consum și de producere) este stabilit la nivelul de tensiune V, la/în/pe ” Motivație: având în vedere că ”punctul de interfață” este definit în <i>Regulament</i>.</p>
7.	Anexa 2, pct. 4, alin. (5)	Transelectrica	(5) Cerințe privind racordarea în condiții de limitare a puterii evacuate la valoarea prevăzută în tabelul de la pct. 2 pentru puterea maximă simultană ce poate fi evacuată în situațiile de limitare operațională1): a) descrierea tuturor situațiilor prevăzute în studiul de soluție, care conduc la limitarea puterii evacuate (contingentele care, atunci când au ca efect modificarea valorilor circulațiilor de curenți în rețea și în	<p>Eliminare. Motivație: A se vedea justificarea de mai sus.</p> <p>Nu se acceptă. Aceleași explicații de la pct. 2 din tabel, referitoare la soluțiile de racordare cu limitări. Se reformulează corelat cu prevederile Regulamentului astfel: (5) Cerințe privind racordarea în condiții de limitare a puterii evacuate la valoarea prevăzută în tabelul de la pct. 2 pentru puterea maximă simultană ce poate fi evacuată în situațiile de limitare operațională1): a) descrierea tuturor situațiilor prevăzute în studiul de soluție, care conduc la limitarea puterii evacuate</p>

			<p>consecință, imposibilitatea elementelor rețelei rămase în funcțiune și a rețelei în ansamblul ei de a funcționa în parametrii normali timp nelimitat în aceste condiții, conduc la necesitatea limitării operaționale a puterii evacuate), prezentate în anexă la prezentul aviz;</p> <p>b) condiții de limitare operațională a puterii evacuate (manuală/automată, locul de amplasare a echipamentului, protecții și automatizări, scheme).</p> <p>1) Se completează în situația în care prin studiul de soluție avizat de operatorul de rețea a fost stabilită o soluție de racordare a locului de producere/locului de consum și de producere cu limitarea operațională a puterii aprobate ce poate fi evacuată în rețea sau, după caz, au fost stabilite mai multe soluții dintre care utilizatorul a optat pentru soluția cu limitarea operațională a puterii aprobate ce poate fi evacuată în rețea.</p>		<p>(contingențele care, atunci când au ca efect modificarea valorilor circulațiilor de curent apariția de suprasarcini în rețea și în consecință, imposibilitatea elementelor rețelei rămase în funcțiune și a rețelei în ansamblul ei de a funcționa în parametrii normali timp nelimitat în aceste condiții, conduc la necesitatea limitării operaționale a puterii evacuate), prezentate în anexă la prezentul aviz;</p> <p>b) condiții de limitare operațională a puterii evacuate (manuală/automată, locul de amplasare a echipamentului, protecții și automatizări, scheme etc.).</p> <p>1) Se completează în situația în care prin studiul de soluție avizat de operatorul de rețea a fost stabilită o soluție de racordare a locului de producere/locului de consum și de producere cu limitarea operațională a puterii aprobate ce poate fi evacuată în rețea sau, după caz, au fost stabilite mai multe soluții dintre care utilizatorul a optat pentru soluția cu limitarea operațională a puterii aprobate ce poate fi evacuată în rețea.</p>
8.	Pct. 7, alin. (1)		<p>7. (1) În conformitate cu prevederile Regulamentului, pentru realizarea racordării la rețeaua electrică, utilizatorul, direct sau prin intermediul operatorului economic atestat prevăzut la pct. 12 alin. (2) lit. b), împuternicit de utilizator conform prevederilor Regulamentului, încheie contractul de racordare cu operatorul de rețea și achită acestuia componentele tarifului de racordare, conform clauzelor contractului de racordare.</p>		<p>Se reformulează</p> <p>”7. (1) În conformitate cu prevederile Regulamentului, pentru realizarea racordării la rețeaua electrică, utilizatorul sau operatorul economic atestat prevăzut la pct. 12 alin. (2) lit. b), împuternicit de utilizator conform prevederilor Regulamentului, încheie contractul de racordare cu operatorul de rețea și achită acestuia componentele tarifului de racordare, conform clauzelor contractului de racordare.”</p> <p>Motivație: corelat cu prevederile art. 34, alin. (4) din <i>Regulament</i>:</p>
9.	Pct. 8, alin. (1 ²)				<p>La punctul 8, alineatul (1²) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>”(1²) Valoarea costurilor de realizare a lucrărilor de întărire prevăzute la pct. 3 lit. d) subpct. (i), stabilită conform reglementărilor în vigoare la data emiterii prezentului aviz tehnic de racordare și explicitată în fișa de calcul anexată, este lei, inclusiv TVA.”</p>
10.	Pct. 8, alin. (1 ³) și (1 ⁴)	Transelectrica	<p>(1³) Valoarea costurilor de realizare a lucrărilor prevăzute la pct. 3 lit. d) subpct. (ii), stabilită conform reglementărilor în vigoare la data emiterii prezentului aviz</p>	<p>(1³) Valoarea costurilor de realizare a lucrărilor prevăzute la pct. 3 lit. d) subpct. (ii), stabilită conform reglementărilor în vigoare la data emiterii prezentului aviz tehnic de racordare și explicitată în fișa de calcul</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Acordul între utilizatori nu poate fi încheiat înainte de emiterea ATR. ATR constituie oferta operatorului de rețea la</p>

		<p>tehnic de racordare și explicitată în fișa de calcul anexată, pe care utilizatorul o restituie primului utilizator, respectiv utilizatorilor ale căror instalații de utilizare au fost puse sub tensiune înaintea instalațiilor de utilizare proprii ale utilizatorului, este lei, inclusiv TVA.</p> <p>(1^4) Valoarea costurilor pentru achiziția și montarea grupului de măsurare a energiei electrice sau, după caz, a blocului de măsură și protecție, complet echipat, cu excepția contorului de măsurare a energiei electrice, care sunt suportate de către producători conform prevederilor art. 44 alin. (2^4) din Regulament, este lei, inclusiv TVA.</p>	<p>anexată, pe care utilizatorul o restituie primului utilizator, respectiv utilizatorilor ale căror instalații de utilizare au fost puse sub tensiune înaintea instalațiilor de utilizare proprii ale utilizatorului, este lei, inclusiv TVA stabilită conform procedurilor aprobate de operatorul de rețea și precizată în acordul nr....încheiat între utilizatori.</p> <p>Motivație: Este necesară încheierea unui acord între utilizatorii care participă împreună la finatarea unor întăriri de rețea, iar valoarea cu care participă fiecare poate fi actualizată prin adăugarea acestui acord, cu ocazia aderării unui nou utilizator la acordul respectiv. Nu este necesară rescrierea ATR-urilor sau a contractelor de racordare. În ATR/CR se menționează numărul acordului între utilizatori.</p>	<p>cererea de racordare a solicitantului nefiind un document asumat de utilizator.</p> <p>Acordul utilizatorului pentru achitarea, cu recuperarea ulterioară de la ceilalți utilizatori care beneficiază de aceleași lucrări de întărire, a costurilor care le revin acestora, este prevăzut în proiectul de ordin pentru aprobarea contractelor-cadru de racordare. Conform obligațiilor prevăzute în proiectul de ordin, operatorul încasează costurile de la utilizatorii care beneficiază de aceleași lucrări de întărire și le achită primului/primilor utilizator/utilizatori.</p> <p>Pct. 8, alin. (1^3) se reformulează, astfel: ”(1^3) Valoarea costurilor de realizare a lucrărilor prevăzute la pct. 3 lit. d) subpct. (ii), stabilită conform reglementărilor în vigoare la data emiterii prezentului aviz tehnic de racordare și explicitată în fișa de calcul anexată, pe care utilizatorul o restituie primului utilizator, respectiv utilizatorilor ale căror instalații de utilizare au fost puse sub tensiune înaintea instalațiilor de utilizare proprii ale utilizatorului, este lei, inclusiv TVA.”</p> <p>Motivație: corelat cu modificarea art. 43, alin. (5^5) și introducerea alineatului nou, alineatul (5^6) din <i>Regulament</i>: ”(5^5) Valoarea prevăzută la alin. (5^4) și modalitatea de plată către primul utilizator, respectiv către ceilalți utilizatori se precizează în avizul tehnic de racordare și în contractul de racordare încheiat de noul utilizator cu operatorul de rețea. (5^6) Operatorul de rețea completează avizul tehnic de racordare cu prevederi privind posibilitatea utilizatorului de a opta pentru achitarea costurilor care revin celorlalți utilizatori pentru aceleași lucrări de întărire din categoria prevăzută la art. 42 alin. (1) lit. b), conform prevederilor alin. (3), lit. e), cu precizarea valorii integrale a lucrărilor de întărire și a dreptului utilizatorului de a primi compensații din partea celorlalți utilizatori beneficiari ai lucrărilor respective. Operatorul de rețea precizează în certificatul de racordare dreptul utilizatorului de a primi compensații din partea celorlalți utilizatori beneficiari ai lucrărilor respective.”</p>
	Art. 9, alin. (3)	<p>(3) Restituirea de către utilizator a costurilor prevăzute la pct. 8 alin. (1^3) se realizează anterior termenului pentru punerea sub tensiune pentru perioada de probe a instalației de utilizare, prin</p>		<p>Pct. 9, alin. (3) se reformulează, astfel: ”(3) Restituirea de către utilizator a costurilor lucrărilor din categoria celor prevăzute la pct. 3 lit. d) subpct. (ii) prevăzute la pct. 8 alin. (1^3) suportate de către un prim utilizator, respectiv de către utilizatori ale căror instalații de utilizare au</p>

			intermediul operatorului de rețea, în conformitate cu prevederile Regulamentului și ale contractului de racordare.		<p>fost puse sub tensiune înaintea instalațiilor de utilizare proprii ale utilizatorului se realizează anterior termenului pentru punerea sub tensiune pentru perioada de probe a instalației de utilizare, prin intermediul operatorului de rețea, în conformitate cu prevederile Regulamentului și ale contractului de racordare.”</p> <p>Motivație: corelat cu modificarea art. 43, alin. (5⁵) și introducerea alineatului nou, alineatul (5⁶) din <i>Regulament</i>. Termenul de restituire este prevăzut în contractul de racordare.</p>
6.	Art. II	ISPE	<p>(1) La stabilirea soluției de racordare a unui loc de producere/loc de consum și de producere, în studiul de soluție elaborat conform reglementărilor în vigoare, se iau în considerare inclusiv soluții de racordare cu limitarea operațională a puterii evacuate la valoarea puterii maxime simultane aprobate ce poate fi evacuată în rețea în situațiile de limitări operaționale, precizate în tabelul de la pct. 2 din anexa nr. 2 la ordinul prevăzut la art. I.</p> <p>(2) Limitarea operațională de la alin. (1) se poate realiza manual sau prin echipamente de automatizare montate în instalațiile operatorului de rețea sau, după caz, în cele ale utilizatorului, numai în situațiile rezultate din studiul de soluție și prevăzute în avizul tehnic de racordare.</p> <p>(3) În cazul în care utilizatorul optează pentru o soluție de tipul celei prevăzute la alin. (1), operatorul de rețea nu are dreptul de a refuza avizarea acesteia în cadrul studiului de soluție, cu respectarea prevederilor art. 25 alin. (2) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare.</p>	<p>Vă rugăm să aveți în vedere următoarele:</p> <p>a) până la suprasarcini de maxim 20% Ilim/Snom pe liniile electrice de distribuție sau pe unitățile de transformare nu apar efecte mecanice sau termice ireversibile astfel încât se poate admite o funcționare cu suprasarcini timp de 1-2 ore, timp în care se poate realiza limitarea operațională a puterii evacuate manual până la o valoare acceptabilă</p> <p>b) peste suprasarcini de 20% Ilim/Snom limitarea operațională a puterii evacuate să se realizeze automat</p> <p>c) în situația unei soluții de racordare cu limitarea operațională a puterii evacuate manual/automat a centralei să se precizeze că nu este necesară plata unui Ti pentru întăririle pe care această soluție alternativă le elimină (de exemplu instalații noi sau mărimi ale capacităților existente)</p>	<p>Se acceptă propunerea ISPE, cu reformulare și se transferă în proiectul de ordin pentru modificarea și completarea Regulamentului, după cum urmează:</p> <p>”La articolul 17, după alineatul (1), se introduc opt noi alineate, alineatele (1¹) – (1⁸), cu următorul cuprins:</p> <p>”(1¹) La stabilirea soluției de racordare a unui loc de producere/loc de consum și de producere, în studiul de soluție elaborat conform reglementărilor în vigoare, se iau în considerare inclusiv soluții de racordare cu limitarea operațională a puterii maxime ce poate fi evacuată în rețea în situațiile/regimurile de funcționare cu N-1 elemente în funcțiune care au ca efect apariția de suprasarcini în rețea și în consecință, imposibilitatea elementelor rețelei rămase în funcțiune și a rețelei în ansamblul ei de a funcționa timp nelimitat în aceste condiții. Situațiile/regimurile de funcționare care conduc la limitarea puterii evacuate, stabilite prin studiul de soluție, se precizează de către operatorul de rețea în avizul tehnic de racordare și ulterior, în certificatul de racordare.</p> <p>(1²) Limitarea operațională prevăzută la alin. (1¹) se poate realiza prin echipamente de automatizare montate în instalațiile operatorului de rețea sau, după caz, în cele ale utilizatorului și are loc numai în situațiile rezultate din studiul de soluție și se consemnează în avizul tehnic de racordare și în certificatul de racordare.</p> <p>(1³) Operatorul de rețea nu are dreptul de a refuza avizarea, în cadrul studiului de soluție, a soluției de racordare prevăzute la alin. (1¹), cu respectarea prevederilor art. 36 alin. (5²) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare.</p> <p>(1⁴) În cazul în care utilizatorul optează pentru o soluție de tipul celei prevăzute la alin. (1¹), avizul tehnic de racordare</p>

					<p>se emite de către operatorul de rețea pentru acea soluție, cu lucrările de întărire necesare din categoria celor prevăzute la art. 42 alin. (1) lit. a) și cu lucrările de întărire din categoria celor prevăzute la art 42 alin. (1) lit. b) la finanțarea cărora utilizatorul este de acord să participe, prevăzute în studiul de soluție.</p> <p>(1⁵) Dacă utilizatorul optează pentru o soluție de racordare de tipul cele prevăzute la alin. (1¹), acesta nu este îndreptățit să solicite și să primească de la operatorul de rețea despăgubiri pentru energia electrică ce nu a fost produsă și livrată în rețea pe perioada limitării.</p> <p>(1⁶) Limitarea operațională prevăzută la alin. (1¹) se anulează în cazul în care, ca urmare a dezvoltării ulterioare a rețelei electrice, au fost eliminate circumstanțele care au impus limitarea. În această situație operatorul actualizează avizul tehnic de racordare sau certificatul de racordare, după caz, din proprie inițiativă și fără costuri pentru utilizator.</p> <p>(1⁷) Limitările operaționale prevăzute la alin. (1¹) nu se consideră măsuri de gestionare a congestiilor de rețea.</p> <p>(1⁸) Puterea aprobată maximă simultană ce poate fi evacuată se stabilește de operatorul de rețea cel mult la valoarea solicitată de utilizator prin cererea de racordare, valoare care ține seama de următoarele:</p> <p>a) puterile instalate ale unităților generatoare;</p> <p>b) simultaneitatea în funcționare avută în vedere de utilizator;</p> <p>c) limitarea puterii evacuate la puterea solicitată de utilizator, prin sistemul automatizat de management al puterii evacuate;</p> <p>d) puterea absorbită de receptoarele de la locul de consum și de producere și/sau de serviciile interne ale centralei;</p> <p>e) pierderile de putere calculate pentru elementele de rețea situate între generator și punctul de delimitare.”</p>
		Transelectrica		<p>Reformulare:</p> <p>Art. II. – (1) În cazul în care utilizatorul realizează locul de producere/loc de consum și de producere înainte de finalizarea lucrărilor de întărire de rețea precizate în ATR, Operatorul de Transport și de Sistem va aplica limitări operaționale a puterii evacuate prin activitățile de planificare și programare a funcționării SEN.</p> <p>(2) Limitările operaționale au caracter preventiv în vederea menținerii siguranței în funcționare a SEN și sunt stabilite cu două zile înainte de ziua de livrare a energiei electrice.</p>	<p>Nu se acceptă propunerea Transelectrica - Aceleași explicații de la pct. 2 din tabel, referitoare la soluțiile de racordare cu limitări.</p> <p>Se transferă în proiectul de ordin pentru modificarea și completarea <i>Regulamentului</i>, conform celor precizate pentru propunerea ISPE.</p>

				<p>Limitările operaționale sunt asumate de utilizator și nu generează costuri de congestie de rețea.</p> <p>(3) În cazul în care utilizatorul optează pentru o soluție de tipul celei prevăzute la alin. (1), punerea în funcțiune a centralei realizează locul de producere/locul de consum și de producere înainte de finalizarea întăririlor de rețea precizate în ATR, operatorul de rețea nu are dreptul de a refuza acest lucru, avizarea acesteia în cadrul studiului de soluție, cu respectarea prevederilor art. 25 alin. (2) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare.</p> <p>Motivație: A se vedea justificările de mai sus.</p>	
8.	Art. III	DELGAZ GRID	<p>(1) Prevederile art. II se aplică inclusiv utilizatorilor pentru care au fost emise și sunt în vigoare avize tehnice de racordare.</p> <p>(2) În situația prevăzută la alin. (1), la solicitarea utilizatorului, operatorul de rețea actualizează, în termen de maximum 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului ordin, studiile de soluție și avizele tehnice de racordare, cu actualizarea în consecință a contractelor de racordare dacă acestea au fost încheiate.</p>	<p>(1) Prevederile art. II se aplică inclusiv utilizatorilor pentru care au fost emise și sunt în vigoare avize tehnice de racordare.</p> <p>(2) În situația prevăzută la alin. (1), la solicitarea utilizatorului, operatorul de rețea actualizează, în termen de maximum 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului ordin, studiile de soluție și avizele tehnice de racordare, cu actualizarea în consecință a contractelor de racordare dacă acestea au fost încheiate. Costurile actualizării studiului de soluție se suportă de către utilizator.</p> <p>Motivație: Costul privitor la elaborarea și actualizarea studiului de soluție se suportă de către utilizator.</p>	Se acceptă și se transferă la art. II din proiectul de ordin pentru modificarea și completarea Regulamentului
		Transelectrica		<p>Eliminare</p> <p>Motivație: Nu este necesar dacă se aplică propunerile de mai sus.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Aceleași explicații de la pct. 2 din tabel, referitoare la soluțiile de racordare cu limitări.</p> <p>Art. III se transferă la art. II din proiectul de ordin pentru modificarea și completarea Regulamentului</p>
9.	Art. IV	DELGAZ GRID	<p>Prevederile art. I se aplică inclusiv avizelor tehnice de racordare emise de operatorii de rețea înainte de data intrării în vigoare a prezentului ordin pentru soluționarea cererilor de racordare înregistrate la operatorii de rețea începând cu data intrării în vigoare a Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 143/2021 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012,</p>	<p>Prevederile art. I se aplică inclusiv avizelor tehnice de racordare emise de operatorii de rețea înainte de data intrării în vigoare a prezentului ordin pentru soluționarea cererilor de racordare înregistrate la operatorii de rețea începând cu data intrării în vigoare a Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 143/2021 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, precum și pentru modificarea unor acte normative, respectiv 31.12.2021.</p>	Se acceptă cu reformulare și se renumerează, astfel: ”Art. II - Pentru ducerea la îndeplinire a prevederilor art. I, operatorii de rețea actualizează avizele tehnice de racordare emise începând cu data intrării în vigoare a Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 143/2021 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, precum și pentru modificarea unor acte normative, respectiv 31.12.2021 și le comunică utilizatorilor în termen de maximum 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului ordin.”

			precum și pentru modificarea unor acte normative, respectiv 31.12.2021.	<p>Modificările nu implica actualizarea avizelor tehnice de racordare deja emise, ci completarea cu noile prevederi în acte aditionale la contractele de racordare si/sau actualizarea anexei de calcul din avizele tehnice de racordare, dacă este cazul.</p> <p>Motivație: Volumul mare de avize tehnice de racordare emise , cu efect în întârzierea procesului de racordare.</p>	
		Transelectrica		<p>Art. IV. – Prevederile art. I se aplică la solicitarea utilizatorilor inclusiv avizelor tehnice de racordare emise de operatorii de rețea înainte de data intrării în vigoare a prezentului ordin pentru soluționarea cererilor de racordare înregistrate la operatorii de rețea începând cu data intrării în vigoare a Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 143/2021 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, precum și pentru modificarea unor acte normative, respectiv 31.12.2021.</p> <p>Motivație: Dacă se aplică propunerile de mai sus, nu este necesară modificarea ATR-urilor, doar în anumite situații, în consecință propunem a se face la solicitarea utilizatorilor.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Prevederile art. I nu se aplică la solicitarea utilizatorilor deoarece acestea transpun obligațiile impuse operatorilor de rețea de dispozițiile <i>Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 143/2021 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, precum și pentru modificarea unor acte normative</i>, obligații care nu depind de opțiunile/solicitările utilizatorilor.</p> <p>Art. IV și se reformulează și se renumerează conform explicațiilor pentru propunerea Delgaz Grid.</p>
10.	Art. V	DELGAZ GRID	Pentru ducerea la îndeplinire a prevederilor art. IV, operatorii de rețea au obligația de a actualiza, în termen de maximum 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentului ordin, avizele tehnice de racordare prevăzute la art. IV, cu respectarea prevederilor prezentului ordin.	<p>Propunem eliminare.</p> <p>Motivație: Imposibilitate realizare în termen de 30 zile, corelat cu motivarea de la art IV, cu actualizarea pe parcursul procesului de racordare fara perturbarea activitatii curente.</p>	<p>Se reformulează și se renumerează, cu mărirea termenului de la 30 la 90 de zile, conform explicațiilor pentru propunerea Delgaz Grid de mai sus.</p>
		Transelectrica		<p>Art. V. – Pentru ducerea la îndeplinire a prevederilor art. IV, operatorii de rețea au obligația de a actualiza, în termen de maximum 30 zile de la intrarea în vigoare a prezentului ordin solicitarea utilizatorilor, avizele tehnice de racordare prevăzute la art. IV, cu respectarea prevederilor prezentului ordin.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Aceeași explicație ca pentru propunerea Transelectrica de la art. IV.</p> <p>Se reformulează și se renumerează, cu mărirea termenului de la 30 la 90 de zile, conform explicațiilor pentru propunerea Delgaz Grid de mai sus.</p>

Claudiu-Sorin Dumbrăveanu
Director general DGPE

Roxana Gheorghe
Director DRPE

Alexandru Molnar
Șef SRPEE

Gabriela Munteanu
Expert

Camelia Galaczi
Expert